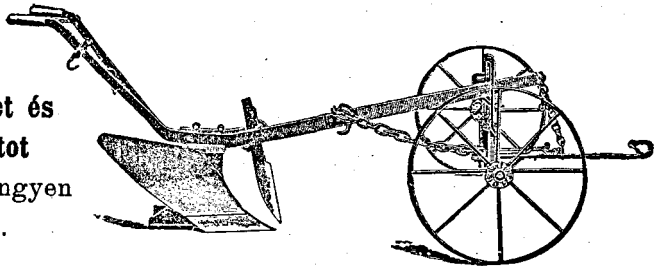

ERDÉLYI GAZDA

Minden gazda saját érdekében cselekszik, ha
a hírneves és csakis eredeti „Bächer-féle egytetemes
aczel-ekéket és váltó hegyi ekéket
vásárolja.

A Bächer-féle ekék úgy könnyű súly, biztos járás, mint tartósság tekintetében
minden más gyártmányt felülmúlnak és tökéletes munkateljesítés tekintetében kiválóak.

Árjegyzéket és
arájánlatot
készséggel ingyen
küldök.

Bächer Rudolf kizár. ekegyára raktára.

Magyarországi vezérképviselő: **SZÜCS ZSIGMOND**, Budapest, VI., Nagymező-utca 68. 1266

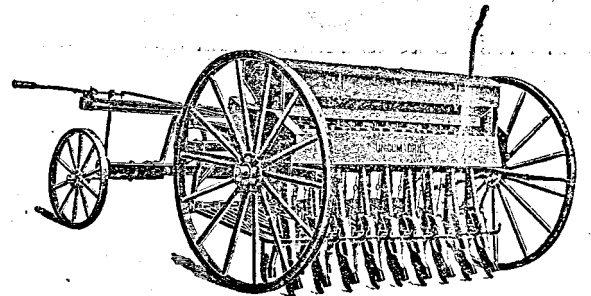
A Melichar-féle cs. és kir. szabadalmazott
„UNICUM DRILL“

(sík és hegyes talajnak)

sorvetőgép, úgy célszerű szerkezet, kevés vonóerőszükséglet, pontos szabályozhatóság mint tartósság tekintetében valamennyi gyártmány között az első helyet foglalja el.

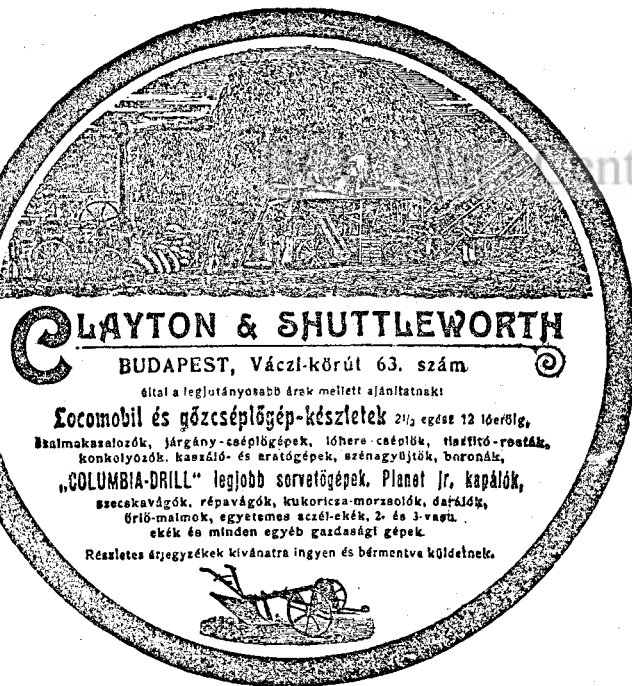
Erről tanuskodik azon körülmény, hogy az utóbbi 10 év óta 23,000 „Unicum Drill“ vetőgép van forgalomban.

Ábrás leirással és árjegyzékkel ingyen szolgál:

Mielőtt vetőgépet vásárol, érdeklődjék gazdátársainál az „UNICUM DRILL“ iránt.

Melichar Ferencz, csász. és kir. szabadalmazott vetőgépgyárának raktára.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
BUDAPEST, Váci-körút 63. szám

által a legutóbbi árak mellett ajánlatnak

Locomobil és gőzcséplőgép-készletek 2 1/2 egész 12 lóerőig,
Balmakaszalók, Járány-cséplőgépek, lóhera-cetők, tisztító-rosták,
konkolyók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák,
„COLUMBIA-DRILL“ legjobb sorvetőgépek, Planet Jr. kapálók,
szecskavágók, répvágók, kukorica-moraszók, datáldók,
őrli-malmok, egytetemes aczel-ekék, 2 és 3-vasú
ekék és minden egyéb gazdasági gépek.
Részletes árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

1242

Megjelent! Megjelent!

Az egész continensen nagy sensációt keltett felolvasás szövege, amelyet **Hairie Ben-Aiad** hercegnő Budapesten az Uránia színházban tartott: „A török nő élete a társaságban és a háromban“ címen.

A szép hercegnő saját tapasztalataiból, oly képét adja ezen, európai szem előtt tilos dolognak, hogy úgy a felolvasása, melyet Bécsben a censura éle miatt egyes részében törölt, mint a könyv is, a melyet teljesen, a törölések nélkül adtam ki, bizonyára a kellő számú olvasóra fog találni.

A könyv ugyancsak német nyelven is kapható. Ára mindegyiknek 1.20--1.30 kor. ellenében franco expediálom.

Szilágyi Béla

könyvkereskedésében BUDAPEST, VI., Károly-körút 26.

1251

Röck István, Budapest

I. BUDAFOKI-ÚT,
gőzgép- gőzkazángyár, vas- és ércöntöde.

KÉSZIT

GOZGÉPEKET: fekvőket és állókat minden nagyságban, magasnyomású, compound- és triplexpanziós elrendeléssel; mint különlegességet szab. Röck-féle szelepes vezényművel és gyorsanjáró gőzgépeket dynamogépek hajtására; hajógépeket. ■ ■ ■ ■ ■

LOKOMOBILOKAT: kihúzható forr- és fűtőcsöves kazánal. ■ ■ ■ ■ ■

GŐZKAZÁNOKAT: forralós-, sima- és hullámlemez fűtőcsövekkel; mint különlegességet: szabadalmazott Bánó-féle biztonsági vízcsöves kazánokat. ■ ■ ■ ■ ■

SZIVATTYUGÉPEKET: Worthington és más rendszerek. ■ ■ ■ ■ ■

VIZMUTELEPEKET és csatornázásokat. ■ ■ ■ ■ ■

GŐZMALOM berendezéseket a legújabb kivitelben.

TÉGLAGYÁRI BERENDEZÉSEKET. ■ ■ ■ ■ ■

TELJES HŰTOTELEPEKET ÉS JÉGGYÁRAKAT szabadalm. ammoniak rendszer szerint.

OLAJMALMI és olajgyártási berendezéseket. ■ ■ ■ ■ ■

HYDRAULIKUS SAJTOKAT különböző célokra. ■ ■ ■ ■ ■

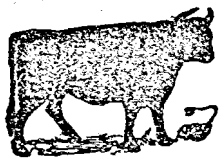
BORSAJTOKAT, omeltyűs, — hidraulikus — vagy motorikus üzemmel. ■ ■ ■ ■ ■

RÖCK ISTVÁN gép-kazángyára, vas- és ércöntöde BUDAPEST.

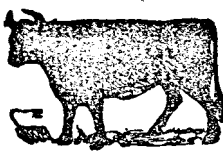
1029

Száj- és körömfájás ellen

biztosan s alaposan gyógyító szer a legujabban feltalált, előkelő gazdák s szaktekintélyek által kipróbált s kitűnőnek bizonyult

— dr. BIRÓ-féle —
BOVINOL

mely úgy száj-, mint körömfájásnál biztosítja a gyors és alapos gyógyulást. — A BOVINOL bekenésnél undort nem gerjeszt, az állatok étvágyát nem rontja, a szájüreget nem csipi, de kellemes hűsítő hatásánál fogva az állatok könnyen tűrik. — **Használata:** Pamacsos szájüreget naponta 2-szer kell jól bekenni; 1—2 nap múlva, midőn a nyálfolys megszűnik elegendő 1 szer. Körömfájásnál a piszoktól megtisztított körömök között kell bekenni.

1 üveg ára 2 korona. 1376

Főraktár: Wolff-gyógyszertár, Kolozsvár.

Megrendeléseket elfogad az „Erdélyi Gazda” kiadóhivatala is.

GANZ és TÁRSA

vasöntő és gépgyár részvénytársaság

• LEOBESDORF. • BUDAPEST. • RATIBOR. •

Városi üzlet: BUDAPEST, Ferenciek-tere 2.

Ajánlja:

Hengerszékeit (Mechwart szabadalma) darálás-, felbontás-, kiórlés- és simára őrléshez, önműködő lisztkverő gépeit, hámozó-, koptató- és egyéb malomgépeit, mint felvonókat, szitákat, szállítócsigákat, zsákfelvonókat, detachurók- és egész malomberendezéseket.

Turbinákat, forgó ekéket gőz-, petroleum- és electromos hajtással.

Elektromos világítási és erőátviteli telepeket. Mindennemű kéregöntvényt.

Bánki rendszerű benzin és petroleum motorokat és locomobilokat.

Az 1900-ik párisi kiállításon 6 díjjal és 8 aranyéremmel kitüntetve. 1017

• Őszi trágázáshoz •

Thomassalakliszt

Csillag védjeggyel helyesen alkalmazva, minden növénynek legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrágyája. —

Kívánatra szakmunkákkal és árajánlattal készségesen szolgál:

KALMÁR VILMOS Budapest, VI., Teréz-körút 3.

a Thomaspfoszphatfabriken G. m. b. H., Berlin magyarországi vezérképviselője.

Óvakodjunk hamisításoktól és figyeljünk a védjegyre! Mindenzsák ólomzárral és tartalomjelzéssel van ellátva

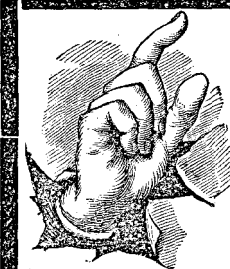
Simay-Hazslinszky-féle sertésvész elleni gyógyszerrel

több helyen kísérlet tétetett és annak eredményes alkalmazása a gazdák véleményét mindig nagyobb körben és tekintélyes termelők előtt kétségtelenné tette. Már két helyen felszólították a megyei gazdasági egyesületeket, hogy vegyenek ezekről a meglepő jó eredményekről tudomást és indítsanak mozgalmat ezen hasznos szer szabad forgalomba hozatala végett, hogy az mielőbb hozzáférhető legyen és ismeretessé váljék a közönség előtt. Közgazdasági érdekeink ez utoni támogatására rászorolunk, tekintettel az ideai szűk termésre és az eddigi kiszámíthatatlan károokra, melyet ez a betegség okozott. (1379.)

Az állami nagy kísérletezés céljaira, valamint a külföldi megrendelésre készített gyógyszerből, míg a készlet tart,

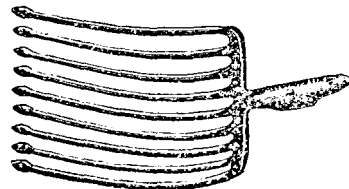
kísérlet céljára való

megrendeléseket közvetít az „ERDÉLYI GAZDA” kiadóhivatala is Kolozsvárt.

A címre tessék ügyelni!
VALÓ-
di francia különlegesek (óvszerek) csakis F. Bergeran-fils legihresebb páris gyárostól legelőnyösebben beszerezhetők
Pölgár Sándornál
Budapest, VII. kerület,
Erzsébet-körút 50. sz.
Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve 1356

A közeli burgonyaszedés alkalmából

F. MEYERHOFF-czég (lakik Hagen in Westfalen) egy a legjobb aczélból kovácsolt, kosáralakuan hajlított mellékelt ábra szerinti burgonya-villát hoz forgalomba. Ezen villa a burgonya stb elrakása s zsákolására nélkülözhetetlen eszköz s

rendkívül kényelmes kezelhetése által igen emeli a munkás munkaképességét. Csaknem elpusztíthatatlan s éppen ezért használatban olcsóbb, mint az eddig e célra használt fa-, bádog- és drót-villák.

A villa elől gombbal vagy golyóval van ellátva, miáltal a termés elvágása vagy megsérülése ki van kerülve. Ezen utóbbi körülményt a villa használatánál nem szabad figyelmen kívül hagyni, a burgonya-villa megtisztítja a munkás minden fáradsága nélkül az árut a földtől, vagy piszoktól, minthogy a berakásnál ezeket a fogak között átadni engedi.

Ára 5 kor. 20 fill. darabonként, két villa vételénél bér, pakolás és vámmentesen 15 darab vételénél azonban még 10% engedmény. Jelnyre való tekintettel kérjük a megrendeléseket mielőbb, amiből elég egy levelezőlap a név-posta pontos jelzésével. A küldés utánvétel történik. Nagyobb vezők, gazd. egyletek stb. legalább 50 drb. vételénél s az összeg előzetes beküldése mellett a villát darabonként bér-, pakolás- s vámmentesen 4 kor. 30 filléért kapják.

Szakemberek útják: Az ön burgonya-villájával én s ismerőscim nagyon megvagyunk elégedve. — Josef Nikorevier.

Megkaptuk a 15 drb. villát s a mult tyben tapasztaltuk után örömmel értesítjük, hogy a villa használatban igen praktikus s tartós. Tisztelettel: Jovag Ritter Lajos hodorskyische jószágintézősége stb. (1351.)

ELSINGER M. J. és FIAI
BUDAPEST,
IV., DEÁK FERENCZ-UTCA 3.

ALAPITVA 1831. Sürgőnycim: „ELSINGER BPEST, DEÁK-UTCA”. 46 KITÜNTETÉS

VIZMINTES PONYVÁK
ELISMERT KITÜNŐ MINŐSÉGBEN.

HAZAL. GÉP. KOCSI. MAGGYÜJTŐ. ÉS REPCE-PONYVÁK

ZSAKOK Tarpulin, Rovátkás Drill, Vászonz-kender varrással és varrás nélküli LEGOLCSÓBB MEGBÉLTATÓ BEVÁSÁRLÁSI FORRÁS VIZMINTES BATAK, EBŐRÖPENYEK, VIHARGALLÉROK

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK.
ELŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 KOR.,
1/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET ÉS ERDÉLYRÉSZI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, PETŐFI-UTCA 7. SZÁM.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

Az előfizetéseket

kérjük megújítani!

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

Az új olasz kereskedelmi szerződés. <i>É. E.</i>	481
A talaj beéredése és az okszerű talajmivvelés célja. <i>Dr. Donáth H. Géza.</i>	482
A nagyszemű aranka veszedelme. <i>W.</i>	483
Hogyan takarmányozunk a télen?	483
A rétek és legelők feltöréséről.	484
Figyelmeztetések és megfigyelések a gyümölcs-szüretnél. <i>Pomológus.</i>	484

Kormányintézkedések:

Takarmánybeszerzési források.	485
---------------------------------------	-----

Vegyes közlemények.

Hirdetések

Ajánlok:

őszi borsót,
őszi bükkönyt,
szöszös bükkönyt,
muharmagot,
tarlórépamagot,
esibehurt,
paprikakölest,
pohánkát,
mustármagot,

Veszek:

gazdasági magvakat

MAUTHNER ÖDÖN

cs. és kir. udvari magkereskedése
BUDAPESTEN, VII. ROTTENBILLER-U. 33.

Az új olasz kereskedelmi szerződés.

Az olasz borvámklauzula hosszú évek óta éppen olyan élénk megbeszélés és vita tárgya volt, mint amilyen nagy mennyiségben az olasz bor korcsmáinkban és borkereskedőinknél forgalomba került. Évek jó hosszú során küzdöttek a magyar szőlősgazdák azért, hogy az olasz kereskedelmi szerződésnek az a záradéka, mely szerint az olasz bor a 3 frt 20 krajcáros kedvezményes vámmal jöhet be hozzánk, száműzessék az új, Olaszországgal kötendő kereskedelmi szerződésből. Soha jogosabb küzdelmet termelők nem folytattak megtámadott érdekeik megvédelmezésére, mint ekkor. És mégis sok időnek kellett eltelnie, amíg a közvélemény, a törvényhozás és a kormány belátta, hogy a rendkívül alacsony vámmal betóduló olasz bor a honi borok elítéltelenedésére vezet és hogy a sokkal kedvezőbb viszonyok közt sokkal olcsóbban termelő olasz szőlőkultúra a nagy fáradsággal és áldozattal föltámasztott magyar szőlőtermelést a prosperálásban gátolja és a magyar szőlősgazdákat elüti a nagyobb munkájuk és befektetésük után megillető jövedelemtől. De hát a közvélemény egyszer még is csak megmozdult, a törvényhozás állást foglalt a borvámklauzula ellen, a kormány fölmondta az olasz kereskedelmi szerződést és megkezdődtek a hosszú tárgyalások és nehéz harcok a magyar és osztrák, meg az olasz kormánykiüldöttek között. A magyar-osztrák és az olasz érdekek a bor kérdésében központosultak össze, a bor behozatalának megnehezítése volt a mi részünkről, a bor kivitelének szabadsága volt az olasz részről az új szerződés nyíltan kifejezett *conditio sine qua non*-ja: nehéznek kellett hát lenni a meg egyezésnek.

És most mégis megtörtént az olasz Vallombrosában a kereskedelmi szerződés megkötése, amit a kormányoknak kell jóváhagyniok és a törvényhozásoknak elfogadniok, hogy életbe lépjen.

Természetesen a bor behozatalára vonatkozó megállapodások érdeklük leginkább a magyar közvéleményt. Ezek a megállapodások két részből állanak: egy ideig-

lenes és egy végleges szerződésből. Az ideiglenes csak a borra vonatkozik és a következőket tartalmazza: Olaszország 1905. december 31-ig 450,000 q. bort hozhat be a közös vámterületre 15'48 K. vám mellett; 2. Ez a behozatal csak szárazföldi és nem tengeri állomásokon engedélyeztetik; 3. A behozott bor csak házastási célokra használható és ez pénzügyi ellenőrzés alatt fog állni; 4. Az elvámolás a budapesti és bécsi fővámhivatalnál fog történni. Ez az ideiglenes szerződés tartalma, melynek lejártával, 1906. januárius 1-én életbe lép a végleges, melynek értelmében az autonóm vámtarifa 60 koronás váma fogja terhelni az olasz bort és más országok borait. Az ideiglenes bortermésen kívül tehát még egy termésnek, a jövő évinek, el kell majd viselnie az olasz bor versenyt. De ez a verseny is tetemesen enyhülni fog az ideiglenes szerződés megállapodásai által is, nemcsak a behozatalra kerülhető bor meghatározott és az utóbbi évek behozatalánál jóval kisebb mennyisége és a fölemelt vámtétel által, de különösen a házastásra vonatkozó rendelkezés által, mely a jobb minőségű s így az erdélyi borokat is megvédi az olasz bor káros hatása alól. Mindenesetre két fontos kérdés kedvező megoldását kell még kívánnunk: azt ugyanis, hogy a 450,000 métermázsza borból ne hozzánk legyen a nagyobbik rész behozható, hanem legalább egyenlő részben Ausztriába, mert 3—4 éven át legutóbb éppen Ausztriába vitték be az olasz bormennyiség nagyobbik felét; a másik az, hogy az olasz borral házastított borok, — úgy amint azt az 1893. bortörvény végrehajtási rendelete megállapítja — ha 25%-nyi arányban házastítottak, ne legyenek magyar bor neve alatt forgalomba hozhatók. Talán a legjobb lenne, ha a legalább 75% arányban magyar bort tartalmazó keverék magyar, a legföllebb 50% olasz bort tartalmazó keverék házastított és az 50% nál több olasz bort tartalmazó keverék olasz bor neve alatt jönne forgalomba.

A végleges szerződés persze borona kívül egyekben is hoz majd változást. Képtelenség volt azt várni, hogy abban a küzdelemben, melyet az olaszokkal folytattunk, nekünk nem lesznek sebeink, képtelenség

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

Budapest, V. kerület, Alkotmány-utca 31. szám.

Gabona osztály.

Erőtakarmány osztály.

Tonyészállat osztály.

Alaptőke: 520,000 korona.

Vetőmagosztály.

Gazdasági anyag osztály.

Borgazdasági osztály.

Tartalóalap: 210,000 korona.

Gép-osztály.

Biztosítási osztály.

Díjszabási osztály.

Forgalmi vissztörítési alap: 80,000

korona. Tagok száma: 996.

Prospectust ingyen és bérmentve küldünk!

1006

Az 1904. évi
Születi és borgazdasági
árjegyzékünk

megjelent és kívánatra bérmentve
és ingyen küldjük.

MAGYAR MEZŐGAZDÁK
SZÖVETKEZETE

Budapest, V., Alkotmány-utca 31.

lett volna azt hinni, hogy az olasz borvámklauzula kitörölhető lesz a jövő szerződésből. anélkül, hogy rekompenzációt adnánk érte. Nagy eredmény az, hogy 1906. januárius 1-je után 60 koronás vám által körülbelül meg fogunk szabadulni az olasz bor versenyétől. Ezért az eredményért lehetett is, kellett is áldozatot hozni.

Az új végleges szerződés lovainknak kivételét fogja az eddiginél nagyobb vámmal sújtani. Olaszországba eddig vámentesen vihattunk ki lovat s ezen kedvező körülmény-nél fogva a lóbehozatalra rászorult Olaszország évenként mintegy 14—16000 drb. lovat szerzett be nálunk 7—9 millió korona értékben. Az új szerződés 25 lírás vámot állapít meg lovainkra. Addig, amíg az olasz lótenyésztés állapota olyan lesz, mint ma, hogy mintegy 80000 drb. évi lószükségletének alig felét tudja előállítani, a vám nagyobb részben az olasz vevőket fogja terhelni és nem a mi tenyésztőinket. De elő kell készülnie annak, hogy ez a helyzet meg fog változni és a vám a mi kivételünket is fogja terhelni bizonyos idő múlva, mikor az olasz lótenyésztés ki fog fejlődni. És hogy ez be fog következni, annak egyik jele az, hogy az olasz parlament Rava földművelésügyi miniszter javaslatára éppen legutóbbi ülészakájában hozott egy törvényt a lótenyésztés fejlesztésére és ebben elrendeli, hogy az állami méntelepeken a tenyésztők részére beállított fedezőmének száma rövid időn belül 800-ra emeltesse föl és erre a célra 100.000 lírát szavazott meg a parlament. De ezen kívül is, magánosok méneinek díjazásával, ménekek és kanczáknak kedvezményes áron való kiosztásával, a tenyésztők és versenyek segélyezésével akar ez a törvény a lótenyésztés fejlesztésére hatni. A miniszter ezenkívül a vasúti szállítás mérséklésére is törekszik, hogy Délolaszország a Pó völgyébe szállíthassa lovait és versenyezzen a Veronába, Foggiba, Padovába, Modenába, stb. beözönló magyar és osztrák lovakkal. Tehát nem szabad abban a reményben ringatódnunk, hogy a lóra megállapított új vám nem minket sújt, hanem mint egy adott rekompenzációt kell ezt fogadnunk és mérlegelnünk.

De más irányban is kellett áldozatot hoznunk. Az olasz déligyümölcs, főzék és zöldségfélék továbbra is vámentesen fognak hozzánk bejönni és ez által gyümölcs-termelésünket továbbra is a versenynyel rontani, zöldségtermelésünket pedig a kifejlődésben hátráltatni. Kormányunk az új autonóm vámtarifának megállapításánál teljes tudatában volt annak, hogy a hazai termelés ezen ágai vámvédelemre rászorulnak, és azért a déligyümölcsökre 20 koronás, a zöldségfélékre 6 és 20 koronás vámtételeket

állított be és bár előre kijelentette, hogy ezen vámtételek alkudozás tárgyát fogják képezni, mégis, a teljes vámentesség, amit az új olasz szerződés megállapít, tetemes áldozatnak tekinthető különösen a zöldségféléket illetőleg, mert, mint a vámtarifatervezet indokolása is mondja: «A korai zöldségtermékek termelése nálunk nagyobb beruházásokat igényel, a termelés tehát költségesebb mint délen.»

De latra téve is azokat az eredményeket, melyeket az új olasz szerződésekben kormánykiküldötteinknek sikerült elérniök és azokat az engedményeket, melyeket viszont tenni kénytelenek voltak, meg lehetünk elégedve működésükkel, lelkiismeretes, derék munkájukkal, mert a főforgó nehéz viszonyok közt s a nyomasztó bizonytalanságban elérték az elérhető és fölszabadtottak a bizonytalanságtól. E. E.

A talaj beéredése és az okszerű talajművelés célja.

Míg a melioratók és kulturtechnikai eljárások a gazdasági növények talajának tartós és állandó javítását célozzák, addig az okszerű talajművelés a növényi élet legelőnyösebb feltételeit igyekszik megszerezni kiküszöbölésével minden káros állapotnak, a mely a talaj elkeményedése vagy elgyomosodása által jó létre és a mely a gazdasági növények növekedését gátolja. Ezekből kiviláglik, hogy úgy a melioratók, mint a kulturtechnikai eljárások rationalis talajművelésnek és sikert biztosító trágyázásnak alapját képezik.

A rationalis talajművelés hatása a következő:

1. A növény által könnyen hozzáférhető talajtérfigatát növeli, egyrészt a feltalaj lazítása, másrészt az altalaj feltárása által.

2. Növeli egyszersmind a növényi tápanyagok készletét a talajban végbemenő oxidáció, elmálási és korhadási folyamatok által.

Minél jobban hozzáférhetnek az atmoszferiliák a talajba, annál erőteljesebb az okszerű és összetett elmálás és korhadás és annál nagyobb mennyiségben jut a tápsó a növénybe.

A növények tápanyagai: a víz, szén-sav, oxigén, ammóniak illetve salétromsav, (chlor) ásványi anyagok közül pedig: kali, natron, mész, foszorsav, kovasav, vas, magnesia, kén, stb.

Ezen anyagok részint a talajban, részint a levegőben vannak jelen, de korántsem oly mennyiségben és oldhatóságban, hogy az elegendő volna jó aratás biztosítására. Ezért kell, hogy trágyázzunk ha nagy terméshozamokat akarunk elérni, de ha e hiányt kizárólag a trágyázással akarnók pótolni, akkor igen gyakran nagy pazarlást visünk végbe.

Csak a rationalis talajművelés vagyis, jól meggondolt, a talajban végbemenő összes természeti folyamatok ismerete képes a természetre oly fontos processusokat hatásukban lényegesen növelni: a talajból annyi növényi tápanyagot tární fel és pedig fokozatosan, hogy a trágyázás a maximalis terméshozamok elérésére hiányzó maradékot pótolhassa.

Az okszerű talajművelés és rationalis trágyázás karöltve járjon, mert mennél magasabb a növényi tápanyagok mennyisége, amelyet a talajban gondos és jól átgondolt talajműveléssel elérhetünk, annál csekélyebb lesz a hiányzó maradék, amelyet trágyázási többletként hozzá kell adnunk. A talajművelés költségei gyakran ugyanazok, ha ma vagy holnap szántunk, boronálunk vagy hengerelünk sőt, gyakran idejekorai kivitelnél kisebbek lesznek a munkálatok költségei, mintha elkésve és céltalanul végeztetnek; de jól meggondolt talajműveléssel a hatás nagyobb, és e hatás gyakran abban nyilvánul, hogy készpénzt takarítunk meg trágyában, röviden összefoglalva: minél gondosabban és előnyösebben megműveljük a talajt, viszonylag annál kevesebb trágyatöbbletre van szükségünk, de ha a trágyázást nem akarjuk korlátozni, akkor kellő talajműveléssel a terméshozam fokoztatik és biztosítottatik.

A legbujább trágyázás sem pótolja a talajművelés hibáit, ellenben jól megművelt talaj újabb trágyázás nélkül is meglepő és nagy terméshozamokat ad, mint egy frissen trágyázott talaj.

Hiszen a trágyázással nem juttatunk rögtön a növénybe assimilálható tápanyagot, pl. sem az istállótrágyában, sem a komposztban, sem a csontlisztben és a kénsavas ammóniákban, hanem az assimilálható tápanyag előbb a talajban képződik, és a rationalis talajművelésnek épp ez a célja, hogy a fentebb jelzett folyamatokat közvetítse.

A talajművelés ezek után egyarányú a rationalis trágyázással és sokkal nagyobb fontosságot kell neki tulajdonítanunk, mint a mennyit ez ideig a gazdák neki tulajdonítottak.

Droop „Die Brache“ című munkájában azt mondja: „A talaj erjedése az a főcél melyet az ugarolással érünk el, ez oly fontos körülmény, melyre nem helyeztek nagy súlyt.“ Ezekből látjuk s különösen a fekete ugarra vonatkozólag, hogy ez már nagy haladás az előző évekhez képest.

Rümker az ugart illetőleg még sokkal nagyobb következtetésekre jut: Ugyanis szerinte a talajművelés főcélja a talaj beéredése. Ennek elérése azonban korántsem követel teljes fekete ugart, mivel a beéredettség előállhat fekete ugar nélkül is.

A talaj beéredéséről sok mindent és homályosat irtak össze; s noha minden jó gazda ismeri a talajbeéredést, annak szóbeli és írásbeli meghatározása roppant homályos fogalom, amelylyel a tudomány vajmi keveset foglalkozott. Droop érdeme, hogy ő volt az, aki a legelső és legexaktabb definitióját adta a talaj beéredésének.

Szerinte a talaj beéredése a talaj azon állapota, a melynél az atmoszferiliák hozzáférhetősége kellő jó szellőztetés folytán a legelőnyösebb és a bakteriumhatás erjedőképes organikus anyagok jelenlétében a legelőnyösebb.

Itt látjuk először a tudományos fejtegetését a mikroorganizmusok élettani hatásának s csakis a talajbakteriologia fejlődésével tudjuk a talaj beéredésének használható definitióját adni.

A talaj beéredését úgy érhetjük el, hogy a talajt alaposan megműveljük, tekintet nélkül időpontra és sorrendre; a talaj beéredése az eddigi vizsgálatok alapján a természet tevékenységének eredménye, szabatosabban kifejezve: az

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank R. t.

Teljesen befizetett alaptőkéje 1.200.000 korona.

Kolozsvárt, Mátyás- király-tér, 7. sz. saját házában.

Betétkeket előnyös feltételek mellett fogad el könyvecskékre, vagy folyószámlára és azokat felmondás nélkül fizeti vissza.

Váltókat olcsón számítól le.

Előleget ad értékpapírokra és kézi zálogra.

Jelzálogos kölcsönöket nyújt földbirtokokra és kolozsvári házakra. Törlesztés kölcsönöket közvetít a Hazai Takarékpénztár részére.

Áruraktárral (a pályaudvar mellett) olcsón kezelik a betárolt árukat és azokra előleget adnak. Ugyanott kölcsönzések is kaphatók.

Ugyanott a

The Gresham Életbiztosító Társaság Vezérügynöksége.

atmosphäriák és a talaj mikroorganizmusainak tevékenysége.

A talajművelésnél használt technikai segédeszközök csak azt célozzák, hogy a természeti erőket segítsék és ez okból óvakodnunk kell időelőtti munkával azokat fejlődésükben gátolni. A helyes, illetve helytelen talajműveléstől függ a talaj beérédsének fejlődése és egyúttal ettől az aratás biztossága és egyformasága, teljesen független azonban a trágyázástól.

A talajművelésnek ebből a szempontból legfontosabb követelményei a következők:

1. Alapos, belső keverése és különböző mély szántása a talajnak, a különböző termékek számára. Ezt elérhetjük kitűnő ekékkel, keskeny barázdákkal és gyakran ismételt szántással megelőző tarlóhántással.

2. Következtesen szabadon hagyjuk a talaj felületét, melyet elérhetünk részint kaszálással, boronálással és hengereléssel, hogy semminemű kéreg ne képződjék.

3. A felszántott talajban óvatosan kerüljük a mikroorganizmusok tevékenységének háborgatását. E célból az időelőtti boronálás és szántás kerülendő.

Közl: Dr. Donáth Géza.

A nagyszemű aranka veszedelme.

Dacára az aranka írtásra kötelező törvénynek, dacára annak, hogy a magvizsgáló állomások és az azok által fenntartott ólomzáró rendszer képessé teszi a gazdákat arra, hogy a lehetőségig arankamentes lóheremagot szerezzenek be, mégis az utóbbi években majdnem minden lóheretermővidéken a régi arankakalamitáshoz egy új veszedelem járult a lóheretermelésre és a lóheremagkereskedeleme nézve az úgynevezett „nagyszemű“ aranka által. Nem elég, hogy a Középeurópában meghonosodott kisczemű és azért szitalással, rostálással a lóheremagból könnyen kiválasztható közönséges kisczemű aranka (*Cuscuta Trifolii Babington*) elleni küzdelem távolról sem ért véget, az amerikai lóheremaggal Európába hurcolt nagyszemű arankafajták, a *Cuscuta racemosa Mart.* (disznóaranka) és a *Cuscuta arvensis Beyr.* (vetési aranka), melyek a kereskedelemben egyszerűen „nagyszemű aranka“ gyűjtőnéven szerepelnek, folyton nagyobb elterjedéssel fenyegetnek. Elterjedésüknek kedvez egyrészt az, hogy ezek az arankamagok a lóheremaggal csaknem egyenlő nagyságuknál fogva csak nehezen és nagy lóheremagvesztéssel választható ki és másrészt az, hogy természetlő fogva alkalmasak arra, hogy a hazai arankafajtát elnyomják, amennyiben a nagyszemű aranka erős és gyors fejlődésű növény — a magvak 3—5 nap alatt 30%-ig kicsiráznak — és rendkívüli magterméssel bír.

Hogy a lóheremag, a közönséges és a nagyszemű arankamag nagysága között milyen különbségek vannak, azt a bécsi cs. és kir. magvizsgáló állomás által eszközölt mérések mutatják a következőkben:

	Hossza milliméterekben	Szélessége milliméterekben	Vastagsága milliméterekben
Lóhere	2.00	1.45	1.20
Közönséges aranka (C. Trif.)	0.90	0.80	0.80
Nagyszemű aranka (C. racemosa)	1.65	1.40	1.05
Nagyszemű aranka (C. arvensis)	1.40	1.25	1.15

Ezen nagyság miatt oly nehéz a lóheremagnak a nagyszemű arankától való megtisztítása és az eddig alkalmazni szokott lóheretisztító gépekkel csakis a tárgyukú szítán lehetséges az, amikor is azonban a lóheremagvesztés 50 és több %-ra rúg, úgy, hogy a tisztítási munka már nem fizeti ki magát. Jobb eredmények érhetők el — mint értesül-

lünk — az olyan kiválasztó készülékekkel, melyek a nagyszemű arankát alakjuknál és nagyságuknál fogva választják ki a lóheremagból. Ilyen tisztító készülékek állítólag kissébb veszteséggel, de kissébb terményképesseggel is dolgoznak.

A nagyszemű arankamag tökéletes kitisztításának nehézsége birhatta rá Németországban és Ausztriában a magtermelőket, hogy az arankamentesre vonatkozó ellenőrző rendelkezéseknek enyhítésére törekedjenek. A németbirodalmi kísérleti állomások kötelékének magvizsgáló osztálya a múlt év szeptember hó 13-án tartott ülésén a német magtermelők kívánságának annyiban akart eleget tenni, hogy az arankatisztításra vonatkozó garantizációt úgy javasolta megváltoztatni, hogy csak az olyan lóheremag, melynek átlagmintája 100 grammban 1 arankamagnál többet tartalmaz, kifogásolandó. De ezzel az enyhített rendszakálylyal aztán ellenkezének a német magtermelőknél azon hangzatos körlevelei, melyekben arankamentességért kezességet ígérnek.

Nem akarjuk tovább tárgyalni, hogy a szigorubb arankatisztítási rendszabályok enyhítése tényleg és általában olyan előnyöket biztosítana e a magtermelőknél, amint gondolják. Azon körülménynél fogva azonban, hogy a lóheremag az utóbbi években nagyszemű arankával mind erősebben van ellepve, nagyon megfontolandó, hogy az enyhébb rendszabályok behozatalán a nagyszemű arankának további elburculását és elterjedését alig lehetne etháritani. Epen most kellenek a szigorubb rendszabályok a nagyszemű arankamag által előidézhető kalamitás elhárítására és kellenek ezek azért, hogy a magkereskedőket ne terheljék nagy kockázattal, a fogyasztók részére pedig lehetőleg biztosságot szolgáltatásnak arra nézve, hogy „arankamentes“ vetőmagot kapjanak csakugyan.

Miután a nagyszemű arankás lóheremag rendszeren nehezen adatik el, félő, hogy az ilyen tisztátalan vetőmag ennek a kedvezőtlen körülménynek elhallgatásával mindenféle újabb időben használatos név alatt, mint „arankától tisztított“, „arankától kétszeresen tisztított“ mag fog kínálatni és könnyen hívő gazdákra, vagy tudatlan kereskedőkre rászózatni. Az ilyen álnevek alatt forgalomba jövő tisztátalan, de arankamentesnek tartott mag lesz azután elhurcolója a nagyszemű arankának.

Ezekben akarunk utalni arra a fenyegető veszedelemre, mely a nagyszemű arankával lóheretermelésünket érheti és ezekből folyik, hogy az ellene való védekezés, a magvizsgálat intézményeinek okszerű fölhasználására a lóhere vetőmag beszerzésénél azok az eszközök, melyekkel a mezőgazdaság is, a magkereskedelem is elháríthatja a veszedelem növekedését. Gazdáink minden rendelkezésükre álló eszközzel igyekezzenek útját állani a nagyszemű és egyáltalában az aranka terjedésének és ezen eszközök közül az első, hogy kizárólag nagyszemű arankától teljesen mentes vetőmagot használjanak és a törvény által előírt védekezési eljárást lelkiismeretesen tartásák be.

Hogyan takarmányozunk a télen?

Lapunk szerkesztősége, tekintettel arra, hogy az idej takarmányozás esztendőben valóssággal elsőrendű érdeke gazdaközönségünknek, hogy a takarmányozási és takarmányozási eljárásokról mind több tájékozást és útmutatást kapjon, elhatározta, hogy haza-

részünk gazdái és tenyésztői közül többeket fölker tapasztalataiknak, terveiknek és eljárásuknak az „Erdélyi Gazda“-ban való közlésére s hogy minden ezt gyakorlati szempontból tárgyaló közleménynek helyt ad. Különösen az alábbi kérdésekre nézve szeretnénk minél bővebb tájékozást kapni és nyújtani: 1. Ki milyen takarmányozási eljárással fogja jószágállományát kiteleltetni? 2. Milyen módon gondoskodik takarmányozásuk beszerzéséről? Milyen takarmányozási módot ajánl?

A válaszokat beérkezésük sorrendjében fogjuk közölni s itt következik belőlük kettő:

1. A *takarmányhiányról* tapasztalatokat nem írhatok, mert nálam, jó órában legyen mondva: ez nincsen. Az idén takarmányom valamivel kevesebb termett ugyan, de takarékosan bánva reméllem, kivált ha a legeltesre kedvező ősz és tavasz lesz, nem fogok nagy hiányt szenvedni, de sőt talán dacára, hogy fiatal korom óta elvem volt a takarmányt elfogyasztani állataim által, mégis tavaszra valami talán eladásra is kerülhet. Elővigyázatból vetettem bitorherét, gyűjtöttem a gróf Teleki Árvéd útastása szerint lombtakarmányt, az alom egyrészt fővény által fogom helyettesíteni, s hogy az az által megmaradt szalmát és töreket izletesebbé tegyem, melázzsal fogom meglocsolni.

Örülnek, ha soraimmal valami szolgálót tehettem volna.

Bodola.

Béldi Tivadár.

2. A múlt alkalommal a levél elvermeléséről közölt cikkemben nem tudtam súly szerint megírni, hogy a *bevermelt falevéll* hogyan és milyen mennyiséggel kell egy darab marhát naponta ellátni, ennél fogva célszerűnek látom ezt gazdatársaimmal most tudatni. Ugyanis egy zsák falevéllnek súlya 14 kiló, ha a zsák falevélllel annyira megvan töltve, hogy egyszeri megrázásra a kötésen alul úr nem marad, akkor a napi szükséglet lesz egy darab állatra reggel 14 kiló 6 fillér értékben, estve 14 kiló 6 fillér értékben, délelben 6 fillér értékű polyva, éjjelre 8 fillér értékű szalma s így kerülne egy darab állatnak a napi tartása 26 fillérbe. Tökéletes meggyőződése, hogy említett összegnél, bármivel teletessük marháinkat, olcsóbban nem fog sikerülni. A lombtakarmányozással szemben pedig az az előnye, hogyha eső esik, az sem jön számításba a bevermelésnél, s a falevéll szedésével az erdőben úgyiszólvá semmi kárt sem visszamaradást nem okozunk. Aki sok falevelet akar bevermelni, az a megásott veremtől nem messzire, a falevelet gyűjtse prizma alakba oly szélesen, mint a kavicsalmokat szokták, bármily hosszúságban, minden 2—3 napban meg kell forgatni, s így az össze melegedést el lehet húzni egy hétig is, magával a bevermeléssel is lehet késni 4—5 napig, vagyis folytatni s így 12 nap alatt kellene a kellő mennyiségű falevelet összegyűjteni.

Még van egy nagy jó a falevéll szedésében, pláne ez évben, amit a jelenlegi szerencsétlen esztendőben okvetetlenül tekintetbe kell venni. Ugyanis a lomb szedésnél csakis a férfi munkások alkalmazhatók, holott ezeknek kevés helység kivételével mindig akad munkájuk, de az jelenleg a drága gabona ár miatt nagyon csekély jövedelem egy-egy családnak, holott a falevéll szedéséhez asszonyok, gyermeket egyaránt alkalmazhatók.

Nagylak.

Sikó Árpád.

Legnagyobb választék és legjutányosabb ártan kapható.

Divatos **ferd ingek**, alsó-nadrágok, gallérok, kékzölök és finom angol és francia zsebkendők.

Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, hálós ingek és kabátok.

Fülszárnyka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristóf

fehérnemű, vászon és szőnyeg nagy raktára

Kolozsvártt, Deák Ferencz-u. 3.

1008

Matrac, paplan, pokróté, valamint mindenféle ágyluzat szakszerűen készítve, olcsó árban található.

Minden fajtájú és nagyságú szalon, ebédli és futószőnyeg, gyapjú és csipke függönyök.

Amerika önműködő ablak-roletták egyedüli főraktára.

A rétek és legelők feltöréséről.

A „Gazd. Lapok“ legutóbbi számában érdekes cikk jelent meg *Lehotzky György* állatorvosi tanársegédétől, amely az erdélyi gazdákat közelről érintő kérdést tárgyal az alábbiakban:

Alig van állattenyésztésünket érdeklő oly kérdés, amelyet jeles szakírónk a közel múltban szóvá ne tették volna; — ennek dacára azonban a legelők és réteknek a feltörése kérdésével nem lesz fölösleges foglalkoznunk.

Tudvalevő dolog az, hogy haszonállataink (sertést kivéve) szervezete elsősorban a szálas takarmányok felvételére, illetőleg feldolgozására van berendezve, a miért természetes, hogy szálas takarmány nélkül állattenyésztés nem képzelhető.

Lehet, hogy a lóhere, a lucerna a „takarmányok királya“ jelzőt méltán megérdemlik, — lehet, hogy a lóhere, a lucerna a legkedvezőbb vegyi összetételű mutatja, — de nem lehet, hogy a jó réti széna állataink takarmányai között az első helyet el ne foglalja, mert jól tudjuk, hogy ez képezi az állatnak ideális, *legtermészetesebb és legegészségsébb* táplálékát. — Ezek után nem csoda, ha több szaklapban azt olvassuk, hogy szarvasmarhatenyésztésünknek veszedelme (?) többek közt a rétek és legelők nagymérvű feltörésének köszöni eredetét, létrejöttét.

Nézzük először a legelőket.

Nem régiben, a mikor mezőgazdaságunk terén a növénytermelés, nem pedig az állattenyésztés vitte az első szerepet, gazdáink állataikat, — az év nagyobb részében — közlegelőn tartották, jobban mondva, tengődtték. Ma már azonban az átalakult viszonyok arra *kényszerítik* a gazdát, hogy tökéletesebb, minél több hasznot hozó állatot tartson, sőt tenyészzen, a minek első feltétele az istállóztatás, — részint azért, mert ilyen kényesebb állatok községi legelőinkön csakhamar közönségesekké lennének, kevés hasznot hoznának, — másrészt pedig azért, mert legelőink a községtől 2—3 órányira is feküsznek, s így a többi hátrányoktól eltekintve, a tehének napjában csupán reggel és este volnának fejhetőek, már pedig különösen tejszövetkezettel bíró oly községet eddig nem ismernek, amelyben csak kétszeri, s nem háromszori fejés volna divatban.

Mindamellettséggel, hogy fejős teheneit csakis istállóztatja és a növendékmárhat hajthatja csak ki a községi csordával. Így van ez legtöbb helyen. Okát fölösleges magyarázni.

Sőt egyes, értelmesebb gazdák még növendék marháikat sem hajthatják ki a közlegelőre, csak saját földjükön, tarlójukon járatták, mert hogy „így a borjuknak (amelyekből jó fejősöket, szép bikákat akar felnevelni) nem kell olyan hosszú utat tenni, jobban szemmel tarthatók, nem kell attól félni, hogy az erősebb a gyöngébbet össze-vissza bökdösi, sőt megnyomorítja, itthon pedig kell a trágya.“

Még sertéseit sem hajtatja ki „a közösbe, mert félni kell a sok *Isten-nyilatól*, meg az *állatorvostól*,“ — (előbbi járványos betegségeket, utóbbi zárlatot jelent!) A legeltetés előnyeit s hátrányait részletezni nem akarom, mert azok úgyis ismeretesek.

Ezek után, tekintve azt, hogy minő állapotban vannak a közlegelők (előljárásnak más dolga van), de meg hogy a legtöbb közlegelő talaja, fekvése — (pl. nem eléggé nyirkos) fűtermésre egyáltalán képtelen, könnyen

elképzeltethetjük az ilyen legelő évi és holdankénti tiszta jövedelmét, nemkülönben azt is, hogy sok ilyen, alig valamit jövedelmező legelőből mennyivel több hasznot kaphatna a község, ha azokat feltörné, szántóföldde alakítaná, s úgy kezelné. vagy kezeltetné, mint a hogy kezelik újabbban pl. erdőbirtokait, mert ismételtelen kell hangsúlyoznom, hogy sok ilyen közlegelő fűtermő helynek egyáltalán nem alkalmas, így hasznot alig hoz, szántóföldde alakítva pedig jó termésátlagokat lehetne kihozni, akár házilag mivelné a község, akár parcellázva bérbeadná a község gazdáinak.

Nagy területűek szoktak lenni a közlegelők, és ezen nagy területek a fentiek szerint inproductív telkek sok helyen.

Figyelmet kérek! *Ennek közgazdasági jelentősége is van!*

Viszont tudjuk azt is, hogy van sok olyan közlegelőnk, a melyek nem azért képtelenek a fűtermésre, hogy száraz a talajuk, azon a *fű kiséssel*, ellenkezőleg azért, mivel túlnedvesek, sőt *lápok*. Már az ilyen „legelőt“ termőföldde átalakítani, úgy mint az előbbieket, nem igen lehetséges, lehet azonban telkesítés útján talán meglepő eredményhez jutni; ez már kicsit bajos dolog volna, mert mint minden telkesítés, úgy az alagsóvezés stb. is sok pénzbe kerül s az ilyenbe csak szakértő állattenyésztők szoktak belemenni rendszerint, a község igen ritkán. Pedig ez volna helyes és okszerű, annál is inkább, mert az ilyen legelőket *állat egészségügyi rendőri zárlat alá kellene venni!* — mivel az ilyen helyek az illető vidék *állatállományát csak veszélyeztetik.*

Ezekből láthatjuk, hogy mai viszonyaink között *állattenyésztésünk érdekében, de a közhaszon szempontjából is, — csak az igen jó (vagy más célra nem alkalmas területet) legelőket fentartani okszerű.* Már pedig nálunk (alföldön pl.) az igen jó legelő nagyon kevés, de *rossz legelő van elég.*

Talán ugyanez áll a rétekre is, azzal a különbséggel, hogy a községek csak a jó rétet tartják fenn, a gyengébb helyeket részben, vagy egészben legelőnek használják.

Hogy viszonyaink között mit értünk jó rétet, vagy jó legelő alatt, azt tisztelt gazdatársaim, becsléstani ismereteik, tapasztalataik alapján jól tudják, valamint jól tudják azt is, hogy *vannak külföldön intenzív olyan „mezőműves“ gazdaságok, a melyeknek szép és jó állatállományuk van, de egy talpalatnyi természetes kaszálójuk vagy legelőjük nincsen.*

Végül fontosnak találom annak megemlítését is, „*hogy mit csinált ma kisgazdánk az ő földjével?*“

Legtöbb helyen igenis azt állítjuk (főleg hol tejszövetkezet létesült), hogy ma már több állatra és jobb állatra van szüksége a földművesnek, éppen azért az ő *kis földjén máma többet dolgozik, mint pár is ezelőtt, mert gyöngye kaszálóját, legelőjét feltörte*; mesterséges takarmányokat termeszt, mert neki „*sok takarmány kell.*“ (Talán fölösleges is megjegyeznem, hogy ezzel szemben a jó rétet ára ma igen magas, mesés összeget ajánl fel a paraszt egy jó rétéért.) — Szóval belterjesebben kezd gazdálkodni; ha van egy kis pénze, földet nem igen vesz, hanem vesz jobb állatot, jobb ekét, jó vetőmagot, mert tudja, hogy csak jobb tehéntől kap „sok“ tejet, jó magtól jó termést, a földjét jól kell megmunkálni, szánt, vet, arat azon a helyen is, *a hol ezelőtt csak kevés fűvet kaszált, vagy csak legeltetett*, — vagyis belátja azon közmondásnak az igazságát, hogy: „*Kéveset markolj csak, de azt jól megszorítsd; ne a földet, hanem a munkát szaporítsd.*“

Bár így volna már mindenütt!

Figyelmeztetések és megfigyelések a gyümölcszüretnél.

1. Sok vidéken észlelhetjük, hogy különösen a körték között sok a *nyári* fajta, aminek megvan ugyan az az előnye, hogy olyan időszakban kaphatunk pénzt, mikor a mezőgazdaságban nem igen foly be készpénz, de másrészt az a hátránya van, hogy ebben az időszakban a piac gyümölcsessel, főleg körtével annyira el van árasztva, hogy az árak nagyon nyomottak lesznek. A leghelyesebb aránynak azt tarthatjuk, hogy átlag $\frac{1}{3}$ rész nyári gyümölcsfajtaival szemben $\frac{2}{3}$ rész téli gyümölcsfajta kultiváltassék.

2. Általános panasz a gyümölcsvásárlók részéről, hogy fajták tekintetében valóságos zűrzavar van s hogy míg az egyik vidéken tűrhetően jó fajtákat tartanak, másutt viszont olyan rossz fajtákat is, melyeket már rég ki kellett volna pusztítani. Igazán érezhető a hiánya annak, hogy a gyümölcsstermesztő gazdák legalább községenként nem állnak össze egyenlő, jó minőségű fajták termelésére, hogy a kereskedelem nagyobb mennyiségben juthasson ahhoz, amire szüksége van s amit ennél fogva a legjobban megfizethet.

3. Sok gyümölcsösben a hullott gyümölcs a földön hever és tönkre megy. Ez pedig a gyümölcsstermelők kárára van, mert a ferges almából kimászó hernyók a baj elterjedését okozzák. Ezeknek a férgeknek megsemmisítése céljából a hullott almát naponként föl kell szedni, a jobbakból lekvárt, gyümölcscocsonyát, ecetet lehet készíteni, vagy a disznókkal lehet föletetni, az egészen rosszakat a trágyadombra, vagy komposztba kel vinni.

4. Sok baleset történt a gyümölcszüretnél, mert az ágak többnyire visszavágás nélkül nevelve, nagyon gyöngék ahoz, hogy a létrát, vagy az embert megbirják; sok korhadt ág is letörik, mert a félig elszáradt ágakat és fákat megtartják, amíg csak az utolsó, nyomorúságos termést adni képesek és egy erősebb szél az ágnak, vagy fának a kegyelemdőfést megadja.

5. Sok községben a gyümölcsstermelők úgy szoktak megalkudni a vevőkkel, hogy kora szeptemberben leszedik a kései gyümölcsöt és a tolvajlástól való félelemben sietnek is mindenütt leszedésével. Mindenütt lehet azt a panaszt hallani, hogy a gyümölcsöt lopják, de azért a gyümölcsstermelők nem állanak össze, hogy kellő őrzéssel és a lopások megtorlásával a károsításnak elejét vegyék. Pedig a túlságos korán leszedett gyümölcsből a legjobb fajta mellett is csak közönséges gyümölcs lesz, holott finom csemegegyümölcs lehetne. A kései, téli gyümölcsöt októberben szabad csak leszedni és inkább vegyünk annyi fáradságot, hogy szalmával fődött padlón eltegyük, hogy aztán később jobb áron értékesíthessük, minthogy az azonnali bevétel kedvéért jogos haszontól essünk el.

6. Nagyon gyakran észlelhetjük, hogy a gyümölcs leszedése fogyatékos, mialtal a gyümölcsös tulajdonosa igen nagy kárt szenved. Rázással és leveréssel, rúdakkal és botokkal szedik az éretlen gyümölcsöt és közben a jövő évi termőgalyakat leverik.

7. A leszedésen kívül a kezelés, osztályozás és csomagolás is teljes figyelmünkre méltó, annál is inkább, mert ebben látjuk nálunk a legnagyobb hibákat és mulasztásokat elkövetni.

Az elküldésre szánt gyümölcs csomagolását illetőleg különös figyelemmel kellene

Szőlők rigolozását gözekekével

70 80 cm. mélyen, jutányos árban elvállalja s a jövő évi munkára is előjegyzéseket már most elfogad

1297

Timár János
Maros-Szent-Királyt.

A gözeke jelenleg megtekinthető munkaközben Alsó-Gáld, Krakkó, Czelna, Sárd szőlőhegyeiben.

eljárni és erre nézve az alábbiak szolgálhatnak némi útbaigazítással.

1. *Vasúti szállítás.* Finom csemegegyümölcsöt, melyet csemege-, vagy finom gyümölcskereskedőknek, vagy magánvevőknek adunk el, ládába kell csomagolni. 25 kg. nehézségnek 80:40:25 cm. nagyságú ládák kellene. Magas, és alul, vagyis a szárvégükön lapos almák ezekre a végükre állíttatnak, míg lapos, hengeralakú almákat oldalukkal rakjuk be és közéjük meg a deszkafal közé minden sornál selyempapirból, vagy fagyapottból készült u. n. kolbászokat teszünk. Finom fagyapotot teszünk a láda fenekére és tetejére is és az egyes gyümölcscrétegek közé is. Minden egyes gyümölcsöt selyempapirba kell csomagolni.

Az ezen ládaárú után következő minőséget kosarakba, vagy hordókba pakoljuk, de még itt is minden egyes gyümölcsöt selyempapirba csomagoljuk és rétegenként papirossal, vagy papir szelettel kitöltjük a közöket és különösen a kosár, vagy hordó fala melletti közöket. Azoknál a minőségeknél, melyek még ezt a pakolási módot sem bírják elviselni, legalább a falak mellé kell fagyapotot tenni. A csomagolóanyaggal azonban mindig takarékosan kell bánni, hogy a szállítmány nettósúlya minél nagyobb legyen és a pakolás túlsok költséget ne okozzon. Főfeltétel, hogy a pakolás szoros legyen.

2. *Postacsomagszállítás.* 100—150 q. gyümölcshöz 350:350:105: milliméteres ládák, a következő nagyobb minőséghez 390:300:120: mm.-es ládák ajánlatosak, jók az erős, kerek, hántott, fűzvezzéből készült kosarak is, különösen a fülesek. Az olyan tartók, melyeknek nincs erős faluk, nem jók. Egyenletes szortírozás minden gyümölcszállításnál főkövetelmény.

Pomológus.

KORMÁNYINTÉZKEDÉSEK.

Takarmány beszerzési források. A földmivelésügyi miniszter a takarmánybeszerzések alábbi, IV-ik kimutatását teszi közzé a takarmánybeszerzési forrásoknak:

Szálas takarmányok:

1. *Neumann testvérek,* Budapest, Thonet udvar, széna, Salzburg-, Klagenfurt-, Laibachból.
2. *Molnár Bálint,* Vas-Vörösvár, széna, 10 waggon, 740 k. mm.-ként, préselésről vevő gondoskodik.
3. *Dajka Károly és Súlyom Imre,* Nagy-Rábé, Biharmegye, lucerna, 1 waggon, 10 k. mm.-ként, vasúti állomás Saáp, préselésről vevő gondoskodik.
4. *Retegi Imre,* Máramaros, Técső, széna, 2 waggon, 8 k. mm.-ként, vasúti állomás Técső.
5. *Marek József János,* Zsarnóca, Bars-megye, széna, 60 mm., 10 k. mm.-ként
6. *Miskolczy János,* hegyvidéki kirendeltségi megbízott, Máramarossziget, széna, 20—30 waggon, 8 k. mm.-ként, többektől beszerezhető.
7. *Varga Dénes,* Felső-Rákos, Udvarhely-megye, széna, 1 waggon, 750 k. mm.-ként, búza-szalma. 2 waggon, 195 k. mm.-ként, préselés külön fizetendő.
8. *Gróf Károlyi Gyula örökösei,* Szaniszló, szalma 20 waggon.

9. *Elekes Arpád,* Oláhlápos, (Szolnok-Doboka) széna, 90 szekér, összesen 4000 korona.

10. *Joh. Koffler,* Hirth, (Kärnten) széna, 50—100 waggon, 9 k. mm.-ként, közvetítő.

11. *Bezirksanosschuss,* Windischgrätz (staiemark) széna, 10 waggon.

12. *Patay Miklós,* Kisölvéd, széna, 15 waggon, 15 k. mm.-ként, vasúti állomás Csata.

13. *Szilágyi Emil,* Pécel, rozs-szalma, 10 waggon.

Szemes és gumós takarmány:

1. *Schlesinger Sándor,* Kis-Erdő, (Pusztaszere) 50—60 waggon, 6 k. mm.-ként, őszi átvétel s tavaszi elszállításal.

2. *Deutsch Adolf,* Gyulafehérvár, zab, 6000 mm., 1440 k. mm.-ként, Kolozsvár, zab, 5000 mm., 1420 k. mm.-ként, Nagy-Szeben, zab, 1500 mm., 1440 k. mm.-ként, Gyula-Fehérvár, zab, 1500 mm., 1360 k. mm.-ként, Fogaras állomásokon waggonba rakva.

3. *Gancsó Károly,* Tutrahau, (Bulgária) konkoly, 3 waggon, 10.000 kiló, 7200 korona, Orsova hajóállomáson (bruttó zsákostól).

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— **Szentgyörgyi Lajos.** A régi gárdának egy lelkes, derék katonája hunyt el vele. A régi gárdának, mely annak idején alapját vetette meg mai fejlődésünknek, melynek minden tagja tndással, lelkesedéssel és önzetlenül küzdött a közügyért. Szentgyörgyi Lajos ebből a gárdából való volt. Mint népiskolai igazgató, az ifjabb generáció egy nagy részébe már az iskola padjaiban oltotta be a munka szeretetét, mint az E. G. E. tiszteletbeli tagja és volt gyümölcészeti szakosztályának széles tudású, lelkes buzgalmú alelnöke az erdélyi mezőgazdaság és főleg gyümölcstermesztés terén jelentékeny sikereket ért el és országos tekintélyre tett szert. Munkás életének 67-ik évében halt el. Béke legyen hamvain.

— **Gépbemutató Csikszereében.** Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület a földmivelésügyi miniszter támogatásával az idén, a Csikmezei Gazdasági Egyesület meghívására, Csikszereében rendezte gépbemutatóját, amely két napon át, szept. 27. és 28-án tartott. A bemutatón az O. M. G. E. felkérésére tizenegy hazai gépgyáros részt vett. A bemutató megnyitására *Becze Antal* a Csikmezei Gazdasági Egyesület elnöke mondott megnyitó beszédet, amelyen a földmivelésügyi miniszter képviselőjét, *Balogh Vilmos* miniszteri tanácsost, továbbá a gazdasági egyesületek és a megye képviselőit üdvözölte. A megnyitás után *Karkoványi Ákos* műegyetemi magán tanár apróra megmagyarázta az egybegyűlt gazdáknak a kiállított gépeket, egyúttal bemutatta azokat működés közben is. A bemutató sikere, tekintettel arra, miszerint Csikvármegye éppen nem mondható túlnyomó részben földmivelő vármegyének, elég tisztességes volt. Délben közös ebéd volt, este *Mikó Bálint* főispán hívta vacsorára a megjelent vendégeket. Az O. M. G. E.-et *Rolla Mihály* és

Feszenszky Pál, az E. G. E.-et pedig *Tokaji László* képviselte.

— **Állatdíjazás.** A Torda-Aranyosmegyei gazdasági egyesület ez évben október 16-án *Felvincen* még egy állatdíjazást rendez, mely alkalommal 525 korona díjat fog kiosztani a földmivelésügyi miniszterium adományából. Díjaztatni fognak: szarvasmarhák, juhok és sertések.

— **A fogarasi ménesről.** Nagy érdeklődés mutatkozik újabban a fogarasi lippicai fajtájú állami ménesből kikerülő lovak iránt úgy a tenyésztési, valamint használati anyagból. Szép mozgásuk és kitartásuk folytán elsőrendű kocsislovak. Újabban, mint Fogarásról jelentik, az anyag is sokat javult. A fogarasi anyag felkelti a szakértők érdeklődését. Külföldről számos híres hipológus nézte meg újabban a fogarasi anyagot.

— **Szecekvágó-kiállítás.** Désen a szolnok-dobokamegyei gazdasági egyesület kezdeményezésére állandó szecekvágó-kiállítás nyílt meg. Ezenkívül az egyesület most készít olyan szecekvágó modellt, a minnek mintájára bármelyik falusi kovács csinálhat szecekvágó gépet.

— **A komlópiacról.** 1904. szeptember 28. Úgy tetszik, a közép-európai komló-kereskedelem csakugyan kartellbe akart lépni, hogy olcsón vehessen és drágán adhasson el, de erről tesznek a sörgyárosok Csehországban s Bajorországban is, mert az idén igen sokan közvetlen a *termelő helyeken* vásárolnak. Így Saaz környékén annyira szervezkedtek, hogy nagy tétel uradalmi komló megvásárlására több sörgyáros szövetkezik, s ugyanazt teszik egy-egy község lakosai, ha egy nagy sörgyár akarja komlójukat megvenni. Ezen közvetlenségnek aztán az a haszna, hogy a termő helyeken (Hollédau) 5—6 márkával nagyobb a komló ára, mint a nagy piacokon, s így az irányzat szilárd. Ennek javára van az is, hogy Angliában a múlt héten eső esett, s a termés rosszul száradt, s mert az angol export megindult, nemcsak az irányzat szilárd, de csendesen javulnak az árak is! *Nürnbergben:* I. o. 150, II. o. 140, III. o. 128 márka 50 kilónként, a spalti 200 márka; *Saazban* 270, 250, 232 korona, ugyanott a *magyar* 204—210, a stájer 216, daubai 100, a morva 220 korona 50 kilónként. A szept. 22-iki segesvári komlóvásár nyomán helyi ügynökök útján 4—5 tétel falusi komló adódott el (40 q.) múlt héten, amelyet már nem tartottak érdemesnek visszacipelni a faluba: 300—310 koronán keltek el 100 kilónként. Tehát 90 koronával kevesebb, mint a saazi piacon! Hírlik azonban, hogy egypár székely komlóért 200 ft. körül folyik a küzdelem a tulajdosok meg a cseh—német közt.

— **A községi ménék.** Az országos lótenyésztés állapotára kedvező jelnek vehetjük, hogy az uralkodó takarmányhiány ellenére, a községek az idén nagyobb számban folyamodnak a földmivelésügyi miniszterhez községi ménékért. Ilyen méneket 500—800 korona árban engednek át a községeknek 3 évi részletfizetés mellett, de vételáruk törlesztéséig állami közegek felügyelete alatt maradnak. Mezőhegyesen mintegy száz darab községi mén áll az egyes községek rendelkezésére. A kiosztás november elején kezdődik.

„AGRARIA”

magyar gépforgalmi részvény-társaság

a szab. osztrák-magyar államvasut-társaság resiczei mezőgazdasági gépgyáranak vezérügynöksége

Mezőgazdák különös figyelmébe!

Eltörhetetlen téglyacélekefej.

Páncélacél-kormánylemez.

Magasított acél-ekfej.

Porvédő kerekek.

Acél gerendely.

Rövidített leveleim: „Agraria” Budapest, V., Váci-ut 2. Sürgönyeim: „Agraria” Budapest.

Tiszta acélsanyag
s a j á t
hámorainkból.

1238

Csak kitámasztott nyeregkerettel bíró taligát szállítunk.

Kérjünk árjegyzéket mivel ez az összes talajmivelő-gépeket terjedelmesen ismerteti és egyáltalán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes, szakszerű és minden gazdának értékes felvilágosításokat nyújt — és díjmentesen küldetük.

Ekegyártás terén legelső-rangú magyar gyártmány, föllémulja még a legnevezetesebb idegen gyártmányokat is.

— **Második komlóvásár Segesvárt.** E hó 29-én tartotta a segesvári komló-szövetkezet II. komlóvásárját Dr. Béli László főispán elnöke mellett. Habár az első vásáron eladások nem történtek, de nyomában mégis bekövetkezett az áralakulás, hogy elmúlt héten a királyhágontúli komlótermésből ca 330—340 q. cserélt gazdát. A külföldi conjunktúra is javult, de friss s bátrabb vevők is jöttek s az eladók sem voltak oly makacsok s így ez-uttal magában a csarnokban is élénk adásvetés támadt, a mit az elmúlt években még nem bírtak elérni! Így az utolsó átlag 354 korona volt 100 kilónként, hibás komlók 260 koronán is keltek el, de a vásár vége felé már 360—370 korona volt a kínálat uradalmi komlókra, amelyeket még tartanak, sőt egy sörgyár kisebb tételt 410 koronáért vásárolt meg. E kedvező eredményekre jó hatással voltak a szövetkezet piaci jelentései s hogy a termelőkkel folytonos érintkezésben voltak s az is, hogy Tallián miniszter által a szövetkezet rendelkezésére bocsátott 10 000 koronás államkölcsönös komló-előleg, árjavító hatással volt! Jelek után ítélve az október 6-ki III. vásáron fog kulminálni az ár és forgalom!

— **A takarmányhiány és a katonai kincstár.** A közös hadügyminiszterium utasította az összes katonai hadbiztosságokat, hogy mindazon helyeken, hol a széna és zab ára a takarmányhiány következtében csak egy harmadával lépi túl azokat az árakat, melyeket a katonai kincstár az 1904—5. évre előírt, a készleteket a kincstár részére összevásárolják. Ezen rendelkezésnek az a célja, hogy a katonai kincstár által előirányzott tételeket, melyeket a zab- és széna-szükségletre kivetettek, az egész országban megindult takarmány-áremelkedés következtében jelentékenyebben túl ne lépjen és a katonai kincstárt nagyobb kiadásoktól megóvják.

— **Fertőtlenítés illeték.** A baromficholera ellen való védekezés ügyében 1903. évi április hó 9-én kiadott 30200/III. 2. számú miniszeri rendelet értelmében a vasutigazgatóságok azon vasuti kocsikat, melyekben élő baromfi csomagolás nélkül szállított, minden egyes használat után tisztíttatni és fertőtleníttetni kötelesek. Hasonlóképpen kell eljárni élő baromfiinak csomagolt állapotban, vagyis ketrecekben, kosarakban stb. való szállításánál, ha a kocsik és rakadók tényleges befertőzése előfordult. A mennyiben az élő baromfi küldemények kirakás valamely magyarországi állomáson történik, a kocsiknak a vasut által végzett fertőtlenítéseért a fentemlített kormányrendelet értelmében 1904. évi november hó 1-től kezdve további intézkedésig a következő fertőtlenítési illetékek szedettek, és pedig: a) 4 kerekű, közönséges kocsi fertőtlenítéseért kocsinként 3 k, b) 8 kerekű közönséges kocsi, valamint baromfiszállításra berendezett ketreces kocsi fertőtlenítéseért kocsinként 5 k. Egyebekben a magyar-osztrák és bosnia-hercegovinai vasutakon érvényes díjszabás I. rész B) szakaszában a H-XXIV. fejezet f. g) és j) pontjai alatt foglalt határozmányok megfelelő értelemben alkalmaztatnak.

— **A gyümölcsfák jövedelmezősége.** A rajnamenti Hessen tartományban az építendő vicinális vasútnak egy telken kellett átmennie, melyen 5 nagy és 5 fiatal gyümölcsfa volt. Kisajátításra kerülvén a sor, a tartományi bizottság a 1. gyümölcsfáért 2400 márkát (2880 koronát) ajánlott meg. A tulajdonos azonban nem érte be ennyivel és hosszas tárgyalások után 3700 márkát (4440 koronát) fizettek ki neki, mert úgy tanúkkal, mint közegeivel be tudta igazolni, hogy ezek a fák olyan terméseket szolgáltattak neki, melyek átlagban a fenti összeg kamatával egyenlő jövedelmet adtak. Ez mutatja a gyümölcsstermelés jövedelmezőségét, de egyúttal a megbízható könyvvezetés hasznát is.

— **A laplatal (argentinal) első tengeri szállítvány,** amely a „Szeszértékesítési központi iroda” rendelkezései folytán vásároltatott,

e napokban Fiuméba megérkezett. A „Lullington” angol gőzös hozta a 500 vagonra menő szállítványt s tudósítónk jelentése szerinti általános meglepetést keltett az, hogy a tengeri minden várakozást felülmúló egészséges állapotban érkezett meg. A „Szeszértékesítési iroda” ügyvezetője megvizsgálta a rakományt s arról győződött meg, hogy a tengeri a hosszú úton mit sem szenvedett; amiből az következik, hogy a tengeri Rosarióban teljesen egészséges és száraz állapotban rakatott hajóba, mert ellenesetben a hajó jó szellőztető berendezése és deszkafalazatai dacára is megfűledt volna a szállítvány. A tengeri szép sárga színű egészséges és fényes szemű; acélos, akárcsak a magyar kukorica, alig találni benne zsiszikeset, teljesen száraz és kvalitása kielégítő. Doh- vagy idegenszerű szaga nincs. A kirakás megkezdett és serényen folyik is és mert éppen egészséges minőségű a tengeri, lehetővé vált az, hogy a tengeri az egyes megrendelők részére közvetlenül a hajóból vasuti kocsiba rakatik. Fényes áfolata ez a tény annak a celzatos, de légből kapott valótlan híresztelésnek, hogy a tengeri romlott állapotban jött volna meg a hajóban.

— **„A ló és tenyésztése.”** Gazdakörökben előnyösen ismerik Kovácsy és Monostori ezen egyetlen magyar lótenyésztési könyvét. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület most arról értesíti szerkesztőségünket, hogy ezen mű *harmadik kiadásban* van sajtó alatt és folyó év október havában jelenik meg. *„A ló és tenyésztése”* ezen harmadik kiadásában lényeges változásokon ment keresztül. Szerzők az egész könyvet átdolgozták és azt a tudomány és gyakorlat mai állapotához képest javították, de úgy most, mint az előző kiadásoknál arra törekedtek, hogy első sorban a gyakorlati gazdának tegyenek szolgálatot ezen kézikönyvvel. Hiszszük tehát, hogy a Kovácsy és Monostori lótenyésztésének ezen új — 600 képpel diszített — kiadása a magyar gazda nélkülözhetetlen könyve lesz annál is inkább, mert az valószínűségi kincsésbányája a lótenyésztés, a lókezelés és ápolásra vonatkozó hasznos tudnivalóknak. A sajtó alatt levő könyv tartós és díszes bekötésben fog megjelenni, s bolti ára 15 korona lesz. Akik azonban az *Országos Magyar Gazdasági Egyesület Könyvkiadóvállalatánál*, Budapest, IX., Köztelek, már most megrendelik a könyvet, azok 12 korona előfizetési áron kapják meg.

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT:

Felelős szerkesztő és kiadó:

TOKAJI LÁSZLÓ.

Segédszerkesztő:

ÉBER ERNŐ.

AZ ERDELYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA

NÉPBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG KOLOZSVÁRT

Deák Ferenc-utca (ezelőtt: Belközép-utca) 37. sz. alatt (Korbuly-ház) olesó jelzalog és váltókölcsönöket nyújt és **BETÉTRE 5 SZÁZALEK KAMATOT AD.**

Magyar Jelzalog-Hitelbank
Képviselősege Kolozsvártt

(Jókai-utca 2. sz., gr. Rhédey-ház, I. em.)
Az intézet alaptőkéje 40 millió korona.

4%-os és 4 1/2%-os

Záloglevélcölcsönöket

nyújt és pedig 4%-os kölcsönt földbirtokra: 50 évi törlesztéssel 495 százaléknál, nagyobb városokban fekvő házakra 42 1/2 évi törlesztéssel 5-25 százaléknál évi részletfizetés mellett és magasabb leszámítolási árfolyam mellett 4 1/2%-os záloglevélcölcsönöket földbirtokra 50 évi törlesztéssel 5-35 százaléknál és nagyobb városokban fekvő házakra 42 1/2 évi törlesztéssel 5-65% évi részletfizetés mellett.

A jelzalogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értéke és a megszavazandó kölcsön összegére nézve az Erdélyi Gazdasági Egylet bizalmi férfiai adnak véleményt. (1001.)

A bank képviselőségénél kaphatók 4% és 4 1/2%-os záloglevelek, 3%-os és 4%-os nyerceménykötvények

AZ „ADRIAI” BIZTOSÍTÓ-TÁRSULAT

alapított 1838-ik évtől.

Vagyonsbiztonsági tőkéje 116 millió korona.

A magyarországi igazgatóság intézője:

Br. PODMANICZKY FRIGYES.

E társulat, mely 65 éves fennállása óta 470 millió koronát fizetett ki károk fejében, biztosít a legjutányosabb feltételek mellett; tűz- és robbanási-, valamint jégokozta károk ellen, továbbá az emberek életére, halál és elérési, valamint kiházasítási esetekre.

Erdélyrészi vezérképviselőség
Kolozsvárt:

Szekula Akos
vezérfelügyelő.

(1003)

A Nagyszebeni Földhitelintézet
törlesztéses jelzalogköcsönöket ad
2000 K.-tól kezdő összegekben,

mely kölcsönök készpénzben fizetnek ki és 4, 4 1/2, 4 3/4 és 5% kamatláb és 3/4% kezelési díj mellett a tőketörlesztéssel együtt félelvi részletekben visszafizetendők a következő feltételek alatt még pedig minden 1000 K. tőke után fizetendő: 1243

A.	1. 10 évi törlesztésre félelvenként	K. 65.04 f.
	2. 20 " " "	K. 41.75 f.
	3. 30 " " "	K. 34.79 f.
	legkisebb kölcsön 2000 korona, kivételesen 1000 koronától fogva is.	
B.	1. 15 évi törlesztésre félelvenként	K. 48.52 f.
	2. 25 " " "	K. 36.57 f.
	3. 35 " " "	K. 32.05 f.
	legkisebb kölcsön 5000 korona.	
C.	1. 30 évi törlesztésre félelvenként	K. 32.92 f.
	2. 40 1/2 évi " " "	K. 29.69 f.
	3. 50 évi " " "	K. 28.22 f.
	legkisebb kölcsön 10.000 korona.	
D.	1. 50 évi törlesztésre félelvenként	K. 26.11 f.
	legkisebb kölcsön 30.000 korona.	

Az ötven évi kölcsönök, csak földbirtokokra adhatók, a többiek nagyobb vidéki városokban házakra is megelőző helyszíni szemle után.

Kölcsönfolyamodványok az alulírtotthoz benyújthatók, ki minden bővebb felvilágosítást is készséggel ad:

Erdélyi erdő-faanyag és bányaugynökség.
Gombos Benő Kolozsvár, malom-u. 16. sz.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10. II. em.

Alakult 1900.

Biztosítéki alap:	
Alapítványok:	Korm. hozzáj. elemi ágazatban 400.000.— K.
	Alapítók " " " 1.270.000.— "
	" " " " " 200.000.— "
Tartalékok	" " " " " 255.200.02 "
Összesen: 2,125.200.03 K	
1901. évi fölösleg	90.349.— K
1902. " " "	59.782.36 "
1903. " " "	109.331.73 "

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére különféle módokat szerint.
Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfelelősegtől úgy a tűz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kaptak.
Az 1902. évi üzlet felelősege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett.
Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál.

Sz. 328—904.

g. b.

Hirdetmény.

Mételymentes vidéken
30,000 drb. juh részére

legelő kerestetik,

ugy a legeltetési árat, valamint
a legelő terület nagyságát, le-
írását feltüntető ajánlatok

**Háromszékvármegye mezőgazda-
sági bizottsága** czimére **Sepsi-
Szent-Györgyre** küldendők.

1375

Fischer és Társa**— Faiskolák —****Nagy-Enyed** (Alsó-Fehérmegye.)

Szakszerűen nevelt gyümölcsfáknak tömeges
produkálása a legfinomabb és legjobb csemege
és kereskedelmi fajokban. Gyümölcsvadonczok,
Gleditsiák, Akáczfák, Spárga, Rhabarber
Gömbakác. Szamocza, Ribiszke (vörös szőlő)
Egres stb. stb.

Megbízható kiszolgálás. — Olesó árak.

Szakszerű csomagolás. 1352

33 éves nőtlen segédgazdatiszt, jó bizo-
nyítványokkal rendelkezik, bármiféle állásra
gazdaságba ajánlkozik, fizetési igényei szerény
érdeme szerint. Czím **Demény Andor, Déva.**
1387.

Bächer-féle használt, de jó kar-
ban levő 7-es és 8-as

számu

aczel-ekék

olosón eladók 1377

Balla Lajosnál Kissármáson.**Szalma.**

1800 métermázsa őszi és ta-
vaszi buza szalma, ennek tö-
törékje és polyvája eladó,
helyben feletetve gulyabeli marhának félfe-
delü szín ingyen felállittatik. értekezhetni
Balla Lajossal Kis-Sármáson. 1386

Mótor-benzintminden fajsúlyban és mindennemű motorhoz
alkalmasat jutányosan szállít a**Kőolajfinomító-gyár Részv.-társ.**
brassói gyárából.

Megrendelések a brassói irodába intézendők.

Benzin adómentességére vonatkozó eljárást
illetőleg, a kellő felvilágosítás ugyanott kész-
séggel megadatik. 1351.**Tisztavérü berkshirei**

tenyészetéből (kitünő hizó és gyors fejlődésű)
néhány számfeletti igen szép választott kocza
és kan-malacz eladó.

Niederhauser, Békés-Gyula. 1385**Rozsdairtó**(Antirrost) legtartósabb és a rozsdaképződést
tökéletesen meggátoló fekete festék vasneműk
stb. részére.**Tüzpáncél**(Flammentod) tűz és minden időjárás ellen
védő festék, legtükröletesebb óvszer faalkatré.
szek gyuladása és rothadása ellen 1343. II.

Ajánljuk továbbá

amerikai hengerolaj és szilárd gép-
zsir-különlegességeinket,

utóbbi Tovote- és Stauffer-szelencékhez

KIND és HERGLOTZ

vegyszeri gyár főkja

Budapest, V., Visegrádi-utca 4. szám.**Beocsini Cémentgyári Unió****Redlich, Ohrenstein és Spitzer.**

Az 1896. évi ezredéves orsz. kiállítás
egyedüli diszoklevél cémentgyártásért
és számos más kiállításon első díjak.

Gyárak:

BEOCSINBAN

Szerémmegye

Pétevárad mellett.

Iroda:

BUDAPEST,

V. kerület,

Alkotmány-utca 10.

ÉVI GYÁRTÁSI KÉPESSÉG:

800.000 mm. portlandcément, 800.000 mm. románcément.

Ajánlja Magyarországon, Ausztriában és a
keleti dunatartományokban a legnagyobb
és legkényesebb építkezéseknél kitünő si-
kerrel kipróbált gyártmányait, akármely
— vasuti vagy hajóállomásra szállítva: —

Gyorsan vagy lassan kötő román-cémentet és
mesterséges portland-cémentet, valamint hom-
lokzat-diszítésnek és öntvényeknek nagyon al-
kalmatlan cémentet, szép és egyenletes színben.

JÓTÁLLÁS:

A normallaknál 50%-al nagyobb huzást és nyomást szilárdságért.

Egyenlő súlyú zsákok és hordók.

1022.

Mauthner Ödön

cs. és kir. udvari magkereskedése

Budapest, Rottenbiller-utca 33. szám és
Kossuth Lajos-utca 4. szám.

Őszi vetésre való gabonafélék

kiválasztása céljából ajánlja a most megjelent

őszi árjegyzékét,

melyet kívánatra ingyen és bérmentve küld.

Ezen árjegyzékben leirt fajták néhányára már e helyen is felhívjuk az
általános figyelmet. Nevezetesen: 1. Mauthner-féle királyrozs; 2. Mauthner-
féle dániai zsáktöltő rozs; 3. Mauthner-féle kolostor-rozs; 4. Mauthner-féle
skandináviai ellentálló rozs; 5. Heinrich tanár-féle rozs.

A Szász Coburg-Gothai Fülöp herceg pusztavacsi főintézősége e rozs-
fajtákról a következő tudósítást küldi:

Az idei rettenetes szárazság következtében bizony kevés gazdának
van módjában bármiféle veteményében is gyönyörködhetni, mi is csak
ugy volnánk, ha a véletlen szerenese nem éppen hozzánk juttatja a Mauth-
ner-féle skandináviai ellenálló rozs, a Mauthner-féle dániai zsáktöltő rozs
és a Mauthner-féle királyrozs-fajtákat termelésre.

A Heinrich tanár-féle rozsról a következőket írják: Arattak egészen
normális viszonyok között könnyebb talajon katasztrális (1600 □-öles)
holdankin: 2:23 álló, vagyis hektáronként 3890 kiló Heinrich tanár-féle
rozset. — Továbbá a következő buza-fajtákra hívjuk fel a közfigyelmet:

Sierban-féle korai rozsdamentes Prolifque-buza.

Ezen fajta korán érik! Rozsdamentes! hasonló körülmények között
30—40 százalékkal nagyobb termést ad és súlyosabb minőségű is, mint más
olismert jó buzafajták. A korábban és a későbben, t. i. október 28-án elve-
telt táblákon a Sierban-féle korai rozsdamentes Prolifque-buza egy része
már június hó 22-én, június 25 én pedig teljesen beérett.

Hybrid-buza, Trésor, mely a Leidenforszt-féle nagy-bossányi
uradalomban 100 kiló vetőmag után átlag
2000 kiló szemtermést adott.

Az uralgó takarmányhiányt tekintve, rámutatunk az ugyanezek emli-
tett árjegyzékben rovatolt és most vethető következő:

takarmánynövények

magvatra, melyek hivatalosan már kora tavasszal zöld takarmányt
nyújtanak: őszi búkköny, azöszös búkköny stb. stb. 1383

AZ
ERDELYI GAZDASÁGI EGYLET
VÉDNÖKSÉGE ALATT ÁLLÓ
ERDELYI KERESKEDELMI TÁRSASÁG

KOLOZSVÁR, Szentegyház-utca 2.

Sürgőnyczim: Kereskedelmi Társaság. — Telefonszám 311.

Legolesőbb és legmegbízhatóbb beszerzési forrás mindennemű mezőgazdasági-gépek, talajművelő eszközök és szükségleti cikkekre, u. m. műtrágya, vetőmagvak, gépolaj s zsiradékok, kocsikenőcs, hajtósíjok, juta és lenzsákok, vízmentes ponyvák, stb. Ajánlunk t. cz. gazdaközönségünknek az Erdélyi Gazdasági Egylet felügyelete alatt arankamentesített és a Kolozsvári M. K. Állami Vetőmagvizsgáló Állomás által olomzárólt legjobb

Háromszéki lóhere- és magyar luczerna magvakát,

valamint mindennemű fűmagvakat és eredeti oberndorfi répmagvakat, továbbá Erdélyben eredeti rigai mag után először termelt kitiűnő lenmagot, bal-tacziint, székely tengerit, hanna árpát, duppani zabot és egy nagyon bőven termő svéd zab-különlegességet a legjutányosabb árak mellett. — Felkérjük az erdélyrészi állattenyésztő birtokos gazdákat, hogy eladó haszonállataik (igás ökör, tinó, borju, sertés. stb.) minőségét és mennyiségét hozzánk sürgősen bejelenteni sziveskedjenek, mivel a Királyhágón túli uradalmak részéről a vételre rendkívül sok megbi-zás érkezett.

Kívánatra minták s árjegyzékek ingyen s bérmentve!

1010

Az 1900. évi párisi világkiállításon „grand-prix“-vel kitüntetve.

== Kwizda ==
Restitúciófluidja

cs. kir. szab. mosóvíz lovak számára.

Ára üvegenként 2 80 kor.

40 év óta udvari istállóokban, a katonaság és polgárság nagyobb istállóiban alkalmaztatik nagy utak előtt az izmok erősítésére és azok után újból való megerősítésére; a lovakat trainingben legkifünőbb szolgálatokra képesíti. Csak az itt látható védjeggyel igazi. Kapható Ausztria-Magyarország valamennyi gyógytárában és drogueriájában.

Ábrákkal ellátott árjegyzék ingyen és bérmentve.

Főraktár:

Kwizda Ferencz Jánosnál.

osztrák-magyar cs. és kir. rom. kir. és bulg. fej. udvari szállító. (1291. III.)
kerületi gyógyszerész, Korneuburgban, Bécs mellett.

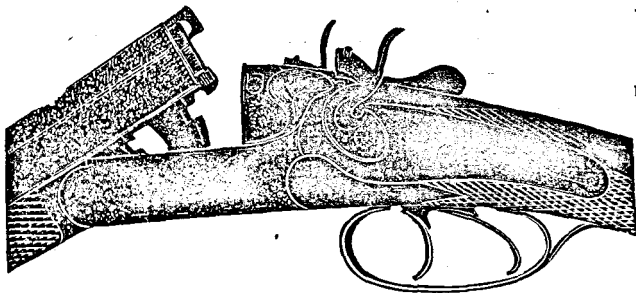
Egyedüli FERLACHI gyártmány,

mely a bel- és külföldi gyártmányok közti versenyen a legelső díjat nyerte el.

Aranyérem Páris 1900. — 46 remekelés.

Ogris Márcus 1323

fegyvergyár és (prácios) puskaműves

FERLACH (KARINTHIA) szállít elsősorú bármily rendszerű vadász- és cséllövő-fegyvereket legjobb és legpontosabb kivitelben. Különlegesség nagyon könnyű DRILLING-fegyverekben. Súlyuk 2-8—kilogramm.

Ujdonság: Browning-féle automatikus serét ismétlő fegyver 225 korona gyári árban.

Magyar árjegyzék kívánatra bérmentve.

Levelezés magyar!

Levelezés magyar

Minden gazdaságban nélkülözhetetlen eszközök

az országszerte elsőhelyen elismert kitiűnő szerkezetű és legolesőbb

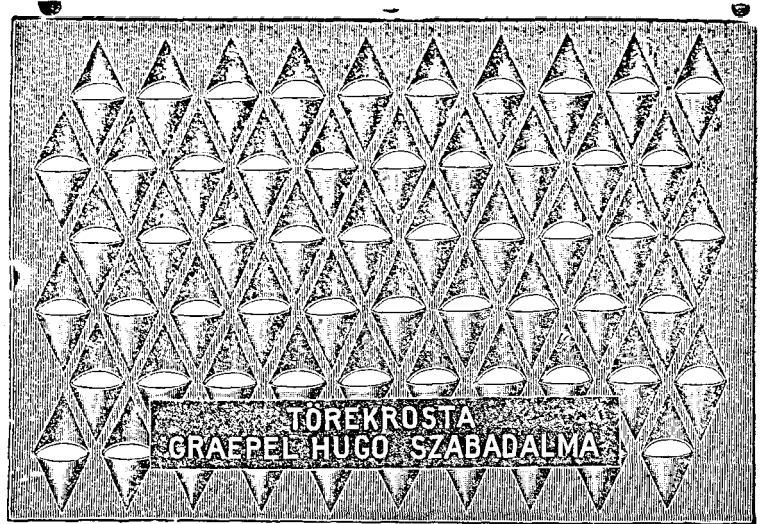
„Eredeti Kalmár-rosták“ és terménytisztító gépek. Elsőrendű hazai anyagból gyártunk ez időszert 15-féle különböző szerkezetben a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő általános terménytisztításhoz berendezett különleges gépeket, szelelő és magválasztó rostákat, kézi vagy hajtó erőre alkalmazva. — Ez évi ujdonságainkról sziveskedjék ingyen árjegyzékét kérni. — Minden esetleges kérdésekre azonnal és díjtalanul válaszolunk.

Kalmár Zs. és Társa különleges terménytisztító gépgyára

Telefon 69. szám. — Sürgőnyczim: Kalmár-rostagyár.

Hódmező-Vásárhelyen.

1274

GRAEPEL HUGÓ-féle szabadalmazott törekrosta.

GRAEPEL HUGÓ-féle szab. gabona és lóhere cséplőgépek 2 dobbal. Malomberendezések, Olajmalmok, Konkolyválasztógépek és rostalemezek kaphatók: 1066

Graepel Hugó gép- és rostalemezgyár,
malomépítészet BUDAPEST, V., Váci-út 40—46.

Világhirű!

a „**REKORD**“ festészeti műintézet a kiválóan sikerült életnagyságu arczképeiről, melyeket elismert művészek által készített. Számos (kir. közjegyző által hitelesített) elismerőlevél a világ minden tájáról.

Elsőrangú képek árai:

Olaj-, aquarell- és pastellfestésben fénykép után 48—63cm. nagyságban ára 20 korona.

Legfinomabb kivitelű Blom-, Platin- és krétarajz ára 5 kor.

Részletes árjegyzék bérmentve.

Egy életnagyságu képet készítünk mindenkinek teljesen ingyen, ha részünkre 3 rendelést szerez és azokat egyenkint vagy egyszerre beküldi. (1382.)

„**REKORD**“ festészeti műintézet
BUDAPEST, VII., Rottenbiller-utca 46.